

Zasady opodatkowania spadków i darowizn

Masz pytania
Zadzwoń do nas!

 801 055 055
22 330 03 30

Otrzymałeś darowiznę lub nabyłeś spadek? Sprawdź, czy przysługuje ci zwolnienie z podatku

Opodatkowanie spadków

Kto podlega obowiązkowi podatkowemu

Osoby fizyczne, które nabyły majątek w drodze spadku, w przypadku, gdy jego wartość przekracza kwotę wolną od podatku.

Obowiązek podatkowy powstaje, co do zasady, z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza.

W przypadku, gdy dostałeś spadek i zgłosisz to dopiero w czasie kontroli urzędu skarbowego albo urzędu celno-skarbowego, to obowiązek podatkowy powstanie od dnia twojego zgłoszenia.

Wysokość kwot wolnych od podatku

Podatkowi nie podlega nabycie majątku w spadku o czystej wartości nieprzekraczającej kwoty wolnej, która wynosi:

- **9637 zł** – dla osób należących do I grupy podatkowej
- **7276 zł** – dla osób należących do II grupy podatkowej
- **4902 zł** – dla osób należących do III grupy podatkowej
(definicje grup podatkowych patrz s. 9)

Przy obliczaniu kwoty wolnej od podatku sumuje się wartość rynkową majątku nabytego przez spadkobiercę z wartością rzeczy i praw majątkowych nabytych uprzednio od spadkodawcy (np. tytułem darowizny) w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło nabycie spadku.

Przykład

W 2014 r. ojciec dał synowi w darowiźnie motorower o wartości 1300 zł. W 2019 r. ojciec umiera i syn dostaje z jego dyspozycji bankowej na wypadek śmierci 8000 zł. W sumie syn nabył od ojca majątek o wartości 9300 zł, która nie przekracza kwoty wolnej od podatku.

Opodatkowaniu podlega nabycie majątku, którego wartość przekracza kwotę wolną od podatku. W takim przypadku składasz we właściwym urzędzie skarbowym, w ciągu miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza, zeznanie podatkowe o nabyciu rzeczy lub praw majątkowych (SD-3) lub wspólne zeznanie podatkowe (SD-3 wraz z informacjami o pozostałych podatnikach SD-3/A). Do zeznania dołącz dokumenty, które potwierdzą:

- co dostajesz (np. pieniądze, samochód, mieszkanie)
- że jesteś spadkobiercą i po kim dziedziczysz (np. postanowienie sądu)
- jaki stopień pokrewieństwa lub powinowactwa łączył cię z osobą, po której dostajesz majątek (jeśli nie jest to potwierdzone w postanowieniu sądu)

- że istnieją długi i ciężary, które obciążają nabyty przez ciebie majątek, np. wypis z księgi wieczystej z wpisaną hipoteką, zaświadczenie ze spółdzielni o kwocie zadłużenia na dzień śmierci spadkodawcy, dokument potwierdzający wykonanie polecenia lub wypłatę zachowku
- wydatki na leczenie i opiekę w czasie ostatniej choroby osoby, po której dziedzicysz
- wydatki na pogrzeb – ale bez kosztów, które zwrócono ci z zasiłku pogrzebowego

Nie zwlekaj ze złożeniem zeznania podatkowego. Termin płatności podatku wynosi 14 dni od doręczenia podatnikowi decyzji urzędu skarbowego z ustaloną wysokością podatku.

Zwolnienia dla najbliższej rodziny

Jeśli dziedziczysz po kimś z najbliższej rodziny (małżonku; zstępnych: dzieciach, wnukach, prawnukach; wstępnych: rodzicach, dziadkach, pradziadkach; pasierbie; rodzeństwie; ojczymie lub macosze) możesz skorzystać z całkowitego zwolnienia od podatku od spadków i darowizn.

Zwolnienie nie dotyczy spadków, gdy zgon spadkodawcy nastąpił przed 1 stycznia 2007 r.

Aby skorzystać ze zwolnienia, zgłoś na formularzu SD-Z2 nabyty spadek właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego. Zrób to w ciągu 6 miesięcy od:

- uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku albo
- zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza albo
- wydania europejskiego poświadczenia dziedziczenia

Każdy z nabywców składa oddzielne zgłoszenie SD-Z2.

Nie składasz zgłoszenia, gdy wartość rynkowa spadku nie przekracza kwoty wolnej od podatku, tj. kwoty 9637 zł (obowiązuje zasada kumulacji wartości majątku nabytego ostatnio od tej samej osoby i w okresie 5 lat, które poprzedzają nabycie spadku).

Jeżeli nie zgłosisz spadku w ciągu 6 miesięcy, wówczas zapłacisz podatek na zasadach określonych dla I grupy podatkowej.

Wyjątek

Jeżeli dowiedziawsz się o otrzymaniu w spadku rzeczy lub praw majątkowych po upływie 6 miesięcy od powstania obowiązku podatkowego, zachowujesz zwolnienie, pod warunkiem że zgłosisz nabycie naczelnikowi urzędu skarbowego w ciągu 6 miesięcy od otrzymania tej informacji oraz uprawdopodobnisz fakt, że dowiedziawsz się o tym po terminie.

Przykład

Umarł twój ojciec i dostałeś po nim spadek. Zgłosiłeś ten fakt do urzędu skarbowego w terminie. Rok

później dostajesz list polecony, w którym bank informuje cię, że ojciec był właścicielem jeszcze jednego konta w banku. Konto to nie było jednak wymienione w zaświadczeniu, które bank wydał ci miesiąc po śmierci ojca. Składasz więc dodatkowe zgłoszenie, w terminie do 6 miesięcy od dnia, w którym dotarła do ciebie informacja z banku wraz z dokumentem, który potwierdzi kiedy otrzymałeś informację z banku.

Opodatkowanie darowizn

Kto podlega obowiązkowi podatkowemu

Osoby fizyczne, które otrzymały darowiznę o wartości, która przekracza kwotę wolną od podatku.

Przy nabyciu darowizny obowiązek podatkowy powstaje:

- z chwilą złożenia przez darczyńcę oświadczenia w formie aktu notarialnego
- z chwilą przekazania darowizny obdarowanemu (w razie zawarcia umowy bez zachowania formy aktu notarialnego)

W przypadku, gdy dostałeś darowiznę i zgłosisz to dopiero w czasie kontroli urzędu skarbowego albo urzędu celno-skarbowego, to obowiązek podatkowy powstanie od dnia twojego zgłoszenia.

Jeżeli umowa darowizny jest zawierana u notariusza, to u niego płacisz podatek. Umowy darowizny działki, mieszkania, garażu albo pomieszczenia użytkowego – trzeba podpisać u notariusza.

Wysokość kwot wolnych od podatku

Podatkowi nie podlega otrzymanie darowizny o wartości, która nie przekracza kwoty wolnej, tj.:

- **9637 zł** – dla osób z I grupy podatkowej
- **7276 zł** – dla osób z II grupy podatkowej
- **4902 zł** – dla osób z III grupy podatkowej

Przy obliczaniu kwoty wolnej od podatku, podobnie jak w przypadku nabycia spadku, sumuje się wartość otrzymanej darowizny z wartością rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej samej osoby (np. w darowiźnie, poprzez nieodpłatne zniesienie współwłasności) w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło nabycie ostatniej darowizny.

Opodatkowana jest wartość majątku ponad kwotę wolną od podatku. W takim przypadku składasz we właściwym urzędzie skarbowym zeznanie podatkowe o nabyciu rzeczy lub praw majątkowych (SD-3). Zrób to w ciągu miesiąca od otrzymania darowizny. Do zeznania dołącz dokumenty, które mają wpływ na określenie podstawy opodatkowania i potwierdzają:

- co dostajesz (np. samochód, obraz, pieniądze), a także od kogo i jaki stopień pokrewieństwa lub powinowactwa łączy cię z darczyńcą
- że darczyńca był właścicielem majątku, który ci przekazuje (np. umowa sprzedaży samochodu albo dowód rejestracyjny)

Termin płatności podatku od spadków i darowizn wynosi 14 dni od doręczenia decyzji urzędu skarbowego z ustaloną kwotą podatku.

Nie musisz składać zeznania, gdy :

- wartość rynkowa darowizny nie przekracza kwoty wolnej od podatku (z uwzględnieniem zasady kumulacji wartości majątku nabytego od tej samej osoby w ciągu 5 lat poprzedzających ostatnie nabycie)
- umowa darowizny jest zawarta w formie aktu notarialnego

Zwolnienia dla najbliższej rodziny

Jeśli dostajesz darowiznę od najbliższej rodziny (małżonka; zstępnych: dzieci, wnuków, prawnuków; wstępnych: rodziców, dziadków, pradziadków; pasierba; rodzeństwa; ojczyma lub macochy) o wartości, która przekracza kwotę wolną, możesz skorzystać z całkowitego zwolnienia od podatku od spadków i darowizn.

Aby skorzystać ze zwolnienia od podatku:

- w ciągu 6 miesięcy od otrzymania darowizny zgłoś ją (na formularzu SD-Z2) właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego

w przypadku darowizny pieniężnej dodatkowo:

- udokumentuj jej otrzymanie dowodem przekazania na twój rachunek płatniczy, na rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej lub przekazem pocztowym

Nie zgłaszasz darowizny gdy:

- wartość majątku nabytego łącznie od tej samej osoby w okresie 5 lat, poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie, doliczona do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio

nabytych, nie przekracza kwoty wolnej od podatku (tj. 9637 zł)

- nabywasz darowiznę na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego

Jeżeli nie zgłosisz darowizny w ciągu 6 miesięcy lub zgłosisz w tym terminie, ale nie udokumentujesz, że pieniądze otrzymałeś na rachunek lub za pośrednictwem poczty, nie będziesz mógł skorzystać ze zwolnienia od podatku. W takim przypadku składasz zeznanie SD-3, a darowizna będzie opodatkowana na zasadach ogólnych.

Grupy podatkowe

I grupa podatkowa: małżonek, wstępni (rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), pasierb, ojczym, macocha, rodzeństwo, teściowie, zięć, synowa

II grupa podatkowa: zstępni rodzeństwa (np. dzieci siostry, wnuki brata), rodzeństwo rodziców (np. ciotki, wujowie), zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych (np. mąż wnuczki)

III grupa podatkowa: pozostali nabywcy

Podatek obliczany jest od kwot, które przekraczają kwoty wolne dla poszczególnych grup podatkowych, według skali:

Kwoty nadwyżki w zł		Podatek wynosi
ponad	do	
1) od nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej		
	10 278	3%
10 278	20 556	308 zł 30 gr i 5% nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		822 zł 20 gr i 7% nadwyżki ponad 20 556 zł
2) od nabywców zaliczonych do II grupy podatkowej		
	10 278	7%
10 278	20 556	719 zł 50 gr i 9% od nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		1644 zł 50 gr i 12% od nadwyżki ponad 20 556 zł
3) od nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej		
	10 278	12%
10 278	20 556	1233 zł 40 gr i 16% od nadwyżki ponad 10 278 zł
20 556		2877 zł 90 gr i 20% od nadwyżki ponad 20 556 zł

Stan prawny – październik 2019 r.

Podstawa prawna

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2018 r. poz. 644, z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie zeznania podatkowego składanego przez podatników podatku od spadków i darowizn (Dz. U. poz. 2068)
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie wzoru zgłoszenia

o nabyciu własności rzeczy lub praw majątkowych (Dz. U. poz. 2060)

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie właściwości organów podatkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 122)

**Broszura ma charakter informacyjny
i nie stanowi wykładni prawa**

mikrorachunek podatkowy

Masz do zapłaty podatek?

Od 1 stycznia 2020 r. PIT, CIT, VAT
wpłacasz na indywidualny
rachunek podatkowy tzw.
mikrorachunek podatkowy.

Numer rachunku sprawdź na:

- podatki.gov.pl
- w dowolnym urzędzie skarbowym